

Pisni nagovor ministra za zdravje Tomaža Gantarja ob Svetovnem dnevu spomina na žrtve prometnih nesreč 15. 11. 2020

Letos že štirinajstič obeležujemo Svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč, pod sloganom SPOMINJAJMO se preminulih, POMAGAJMO preživelim in UKREPAJMO za boljšo zdravstveno oskrbo ponesrečencev. Gre za del odgovora na potrebo po javnem priznanju trpljenja in izgube vseh, ki so postali nepotrebne žrtve prometnih nesreč. Vsaka smrt in invalidnost kot posledica prometne nesreče je tragičen dogodek, ki ga lahko in moramo preprečiti. Prometne nesreče predstavljajo veliko breme in izgubo za posameznika in njegove bližnje, posledice pa v socialnem in ekonomskem smislu utrpi družba kot celota.

Ministrstvo za zdravje si že vrsto let prizadeva prispevati k izboljšanju prometne varnosti v sodelovanju z Javno Agencijo Republike Slovenije za varnost prometa, Policijo, lokalno skupnostjo, stroko ter civilno družbo. V letu 2018 smo tako beležili najvarnejše leto doslej in sicer 91 smrtnih nesreč, kar je občutno manj kot leta 2016, ko je bilo smrtnih žrtev 130. V letu 2019 se je številka nekoliko povečala, tudi zaradi alkoholiziranih povzročiteljev smrtnih prometnih nesreč, saj je bilo med 102 smrtnimi žrtvami v prometu kar 33 takih, ki so bile povzročene pod vplivom alkohola. Zato si moramo tudi v prihodnje prizadevati, da bomo z različnimi preventivnimi in drugimi aktivnostmi prispevali k ničelni toleranci do alkohola v prometu.

Ministrstvo za zdravje s tem namenom v okviru rednih javnih razpisov podpira programe strokovnih institucij in nevladnih organizacij za zmanjševanje tvegane in škodljive rabe alkohola.

Eden pomembnih projektov zadnjih let je [projekt celostne obravnave tveganega in škodljivega pitja alkohola med odraslimi prebivalci Slovenije](#) (projekt SOPA). Gre za interdisciplinarni projekt - razvoj modelov za zgodnje prepoznavanje in interdisciplinarno obravnavo vseh, ki tvegano in škodljivo pijejo. Temelji na krepitvi kapacitet in sodelovanju zdravstvenega in socialnega sektorja, nevladnih organizacij in medijev, ki je sofinanciran z evropskimi kohezijskimi sredstvi in poteka pod okriljem Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

K boljšemu povezovanju vseh ključnih akterjev so pripomogla tudi vlaganja v [spletni portal MOSA – Mobilizacija skupnosti za odgovornejši odnos do alkohola](#), ki že več kot desetletje deluje na področju razvoja alkoholne politike pri nas in s svojimi bazami podatkov zainteresirani javnosti omogoča ažuriran pregled področja alkoholne politike in virov pomoči.

Z različnimi ukrepi usposabljanja in izobraževanja, z usklajevanjem delovanja različnih zdravstvenih služb na terenu in z zagotavljanjem primerne medicinske opreme si hkrati prizadevamo, da bo oskrba ponesrečencev v prometu pravočasna in kakovostna.

Še posebej velik izziv nam trenutno predstavlja spopadanje z epidemijo COVID-19, ki nas je prisilila v popolnoma drugačen način življenja, kot smo ga bili vajeni. Pomembno je, da se zavedamo, da je sedaj še posebej pomembno, da smo v prometu obnašamo še bolj odgovorno in trezno in s tem prispevamo k izboljšanju prometne varnosti in razbremenitvi zdravstvenega sistema. Alkohol je še vedno vse preveč prisoten v našem vsakdanjem življenju, morda v teh negotovih časih epidemije še bolj, zato vse, ki se želijo izviti iz njegovega primeža, vabimo, da

se seznanijo z viri pomoči, ki so na voljo v okviru projekta SOPA (<https://www.sopa.si/kakovost-zivljenja/viri-pomoci/>) in MOSA (<http://www.infomosa.si/pomoc/>) ter Smernicami za psihološko prvo pomoč v primeru tveganega in škodljivega pitja alkohola, ki jih je pripravil NIJZ (<https://www.nijz.si/sl/publikacije/smernice-za-psiholosko-prvo-pomoc-v-primeru-tveganega-in-skodljivega-pitja-alkohola-0>).

V začetku novembra 2020 je bil vzpostavljen tudi telefon za psihološko podporo prebivalcem ob epidemiji COVID-19. Na brezplačni telefonski številki **080 51 00** vse dni v tednu, 24 ur na dan strokovno pomoč nudijo izkušeni psihologi, psihoterapevti in drugi strokovnjaki. S telefonom želimo zagotoviti dostopno podporo ljudem, ki se v času epidemije in z njo povezanih kriznih ukrepov soočajo z različnimi stiskami.

Ključnega pomena je sodelovanje vseh, tako na nacionalni kot lokalni ravni, ki izvajate različne preventivne aktivnosti na terenu in programe ozaveščanja o varni mobilnosti. Zahvaljujem se Zavodu Varna pot za pobudo, da skupaj obeležimo ta dan in prispevamo k uresničitvi skupnega cilja Vizije nič: "nič mrtvih in nič hudo poškodovanih zaradi prometnih nesreč."